

'Arts kan notaris iets leren over dementie'

Het is geen alledaagse combinatie: geneeskunde en notarieel recht. Joyce Bouwsma rondde beide studies af en schreef haar masterscriptie over de invloed van dementie op de wilsbekwaamheid van een testateur. 'Notarissen hebben te weinig kennis van de wijze waarop dementie de wilsbekwaamheid van hun cliënt kan beïnvloeden.' Bouwsma ziet daarom wel iets in een samenwerking tussen notarissen en artsen.

TEKST Joris Drost | FOTO Truus van Gog

Wat zijn de belangrijkste resultaten?

'Uit de gesprekken die ik heb gevoerd met notarissen en de artikelen die ik heb gelezen, kwam voor mij heel duidelijk naar voren dat notarissen na het afronden van hun opleiding weinig kennis hebben van het ziektebeeld dementie en niet weten op welke diepgaande wijze dementie de wilsbekwaamheid van hun cliënt kan beïnvloeden. Daarnaast viel mij op dat niet elke notaris een oudere – en misschien wel dementerende cliënt – standaardvoorlichting geeft over de juridische consequenties van wilsbekwaamheid en uitlegt welke juridische mogelijkheden een wilsbekwaam persoon heeft om zich voor te bereiden op het moment dat hij niet meer wilsbekwaam zal zijn. Dementie betekent veel meer dan dat een persoon vergeetachtig wordt, dat is naar mijn idee niet bij elke notaris voldoende bekend.'

Wat betekent dementie dan nog meer?

'Dementie kan bijvoorbeeld gepaard gaan met grote karakterveranderingen. Demente mensen kunnen daardoor andere keuzes gaan

'Dementie betekent veel meer dan dat een persoon vergeetachtig wordt'

maken. Als de gevoelens die zij hebben voor hun kinderen veranderen, kan dit van invloed zijn bij het opstellen van een testament. Een ander voorbeeld is dat dementerenden problemen ondervinden met de taal. Het is zaak om in korte zinnen te communiceren om het begrijpelijk te houden. Ook het weghalen van prikkels in een gesprek met demente mensen is aan te bevelen. Denk aan het binnenkomen van de secretaresse of het overgaan van de telefoon.'

Wat kunnen notarissen met het onderzoek?

'Als de notaris het *Stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid van de KNB* volgt en daarnaast kennis heeft van dementie, zal hij of zij beter in staat zijn een beslissing te nemen over de wilsbekwaamheid van zijn

NAAM	Joyce Bouwsma
LEEFTIJD	39
GEBORTEPLAATS	Zevenaar
STUDIE(S)	Geneeskunde aan de Universiteit Utrecht en Notarieel Recht aan de Radboud Universiteit Nijmegen
ONDERZOEK	'De invloed van dementie op de wilsbekwaamheid van een testateur'
PROMOVEERT	28 augustus 2014

ONDERZOEK

– dementerende – cliënt. Ik ben van mening dat elke notaris op een vrij eenvoudige manier meer kennis kan vergaren over dementie. Je hoeft echt geen cursus of colleges te volgen, een algemene voorlichting kan al voldoende zijn. Voorlichting van artsen naar notarissen kan de notaris helpen op een verantwoorde wijze een antwoord te geven op de vraag of zijn cliënt al dan niet wilsbekwaam is. Notarissen zouden op hun beurt artsen moeten inlichten over de juridische consequenties die een ziekte als dementie kan hebben. Artsen zijn zich hier niet altijd van bewust en bespreken niet standaard met hun dementerende patiënt dat het wellicht zinvol is om juridisch advies in te winnen bij bijvoorbeeld een notaris.'

Hoe verliep het onderzoek?

'Mijn scriptie is gebaseerd op diverse gesprekken met notarissen, maar ook op literatuuronderzoek over dementie en notarieel recht. Daarnaast heb ik contact gehad met de KNB, omdat zij veel waarde hechten aan financiële bescherming van ouderen. Vanuit mijn studie geneeskunde heb ik veel geleerd over de manier waarop diverse ziekten de wilsbekwaamheid van een persoon kunnen beïnvloeden en hoe je daar als medicus mee om dient te gaan. Ik heb geprobeerd om op de stoel van de notaris te gaan zitten, met een medische blik naar cliënten met dementie te kijken en me af te vragen welke adviezen je een notaris zou kunnen geven om de zorg voor een dementerende cliënt te optimaliseren. En welke knelpunten een notaris in de praktijk kan tegenkomen. Vanuit dat perspectief ben ik uiteindelijk tot mijn aanbevelingen gekomen.' ■